

JONNY WÅGER (f. 1984) har sedan 2021 varit doktorand i pedagogik vid Örebro universitet. Han har examen som lärare, speciallärare och kommunikatör samt flera års erfarenhet som undervisande lärare. Som doktorand har Jonny ingått i forskningsmiljön ESERGO, Environmental and Sustainability Education Research Group Örebro, samt i SpecUL, Specialpedagogik, Utveckling och Lärande. I sin forskning kombinerar han didaktik med specialpedagogik för att studera undervisningspraktiken för elever med intellektuell funktionsnedsättning (IF).

Forskning om vilket undervisningsinnehåll elever med IF får möta i sin utbildning är bristfällig, liksom beskrivningar av de kontextuella aspekter som påverkar lärares didaktiska val. I denna avhandling undersöks vilket innehåll som privilegieras för elever med IF samt vilka motiv som ligger till grund för lärares didaktiska val. Det undervisningsinnehåll som väljs villkorar vad eleverna får möjlighet att lära sig och är därmed avgörande för deras bildning. Särskilt fokus riktas mot innehåll som aktualiserar utbildningens demokratiska uppdrag och hållbar utveckling.

Avhandlingen består av tre studier: en forskningsöversikt (Studie I) samt två empiriska studier baserade på intervjuer och klassrumsobservationer (Studie II och III). Studie I visar att lärares didaktiska val sällan behandlas explicit i tidigare forskning samt att akademiskt innehåll ofta överlappar med vardagsnära och funktionsinriktat innehåll. Studie II identifierar delaktighet, självständighet och kommunikation som centrala motiv för innehållsval i undervisningen av elever med IF. Dessa motiv framträder i såväl skolans som samhällets och den globala kontextens sammanhang. Studie III visar att lärare integrerar de globala målen för hållbar utveckling samt hållbarhetsrelaterade begrepp i undervisningen. Dessa didaktiska val möjliggör utvecklingen av förmågor som stödjer ett hållbart samhälle och en hållbar värld, såsom självbestämmande, medbestämmande och solidaritet.

Resultaten från delstudierna utvecklas till tre didaktiska principer som kan vägleda undervisning av elever med IF: 1) Undervisningen bör ge elever med intellektuell funktionsnedsättning möjlighet att bli aktiva aktörer i ett demokratiskt samhälle. 2) Undervisningen bör erbjuda elever med intellektuell funktionsnedsättning möjligheter till kommunikation, självständighet och delaktighet. 3) Undervisningen bör möjliggöra för elever med intellektuell funktionsnedsättning att bidra till hållbar utveckling.

Avhandlingen visar att lärare väljer innehåll för elever med IF som bygger på didaktisk reflektion, med ambitionen att elever ska ges möjlighet att bli så delaktiga och självständiga som möjligt i skolan, samhället och världen. Den didaktiska reflektionen har vidare potential att bidra till att lärare arbetar för elevernas agens, att de får chansen att bli aktiva subjekt i ett hållbart samhälle och i en hållbar värld.

ISSN 1404-9570
ISBN 978-91-7529-751-4

2026

Doktorsavhandling

Didaktiska perspektiv på undervisning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Undervisningens innehåll och motiv

JONNY WÅGER
Pedagogik

JONNY WÅGER Didaktiska perspektiv på undervisning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

JONNY WÅGER Didaktiska perspektiv på undervisning för elever med intellektuell funktionsnedsättning